

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.655/2/V
DU 10 AOÛT 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre des vacations, saisi par le Secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au Premier Ministre, le 4 août 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "fixant la date d'entrée en vigueur des ^(*) certaines dispositions de la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses", a donné l'avis suivant :

(*) Lire : de

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"(...). Deze hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat de noodzakelijke bepalingen voor het heffen van een vergoeding gerelateerd aan de inschrijving van een voertuig in het kader van de invoering van de Europese kentekenplaat binnen de kortst mogelijke termijn in werking moeten kunnen treden.

Dit ontwerp van besluit kadert binnen het project inzake de invoering van een kentekenplaat volgens Europees model, voorafgegaan door het blauwe EU-symbool met daarin het B- teken. Het is de wens van de staatssecretaris de eerste uitgifte van een kentekenplaat volgens Europees model uit te reiken tijdens het Europees Voorzitterschap".

Il ne ressort pas de cette motivation - la seule que le Conseil d'État peut prendre en considération - que l'introduction des marques d'immatriculation selon le modèle européen doit se faire dans un délai juridiquement contraignant.

Interrogé sur la question de savoir si un arrêté royal était en préparation concernant la délivrance des marques d'immatriculation selon le modèle européen, et si oui, quelle était la date d'entrée en vigueur de cet arrêté royal, le délégué du Secrétaire d'État a renvoyé à un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 20 juillet 2001 relatif à l'immatriculation de véhicules" et à un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 8 janvier 1996 portant réglementation de l'immatriculation des plaques commerciales pour véhicules à moteur et remorques", sur lesquels la section de législation a donné, le 29 mars 2010, respectivement ses avis 47.929/4 et 47.930/4. Le délégué du Secrétaire d'État a précisé que ces deux arrêtés royaux entreraient en vigueur le 15 novembre 2010, c'est-à-dire en même temps que l'arrêté en projet. Cette date n'explique pas davantage la motivation de l'urgence fondée sur l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, invoquée pour la présente demande d'avis.

En ce qui concerne enfin le souhait de l'auteur du projet de délivrer les premières marques d'immatriculation selon le modèle européen pendant la présidence belge de l'Union européenne, il est à observer que celle-ci ne se termine que le 31 décembre 2010, ce qui, compte tenu de la date de la demande d'avis (3 août 2010),

.../...

permettait le recours à la procédure ordinaire de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. De plus, les dates de la présidence belge de l'Union européenne étaient un élément connu de longue date, qui ne saurait justifier l'urgence invoquée.

L'exigence de motiver spécialement l'urgence lorsque l'avis de la section de législation est demandé dans un délai ne dépassant pas cinq jours a été imposée par le législateur afin de prévenir des abus éventuels. Une autorité qui invoque à tort l'urgence pour obtenir un avis dans les cinq jours court le risque de voir annuler son arrêté par le Conseil d'État, section du contentieux administratif, pour insuffisance de motifs ¹.

En l'espèce, l'urgence invoquée ne répond pas à l'exigence d'une motivation spéciale, comme le prévoit l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Il y a lieu par conséquent de conclure à l'irrecevabilité de la demande au regard de cette disposition.

⁽¹⁾ En son arrêt n/ 70.502 du 23 décembre 1997, association sans but lucratif "Nouvelle Clinique de la Basilique", la section d'administration du Conseil d'État a ainsi décidé :
"... que le Conseil d'État tient sa fonction consultative de l'article 160 de la Constitution; qu'en tant qu'elle a trait à l'examen des textes de nature législative et réglementaire, la consultation du Conseil d'État participe du souci du Constituant de garantir le respect de l'État de droit ainsi que la qualité légistique et formelle de ces textes et, par là, la sécurité juridique; que telle qu'elle est organisée, en exécution de la Constitution, par les lois coordonnées sur le Conseil d'État, la consultation de la section de législation constitue dès lors, une formalité qui, touchant à l'ordre public, revêt un caractère substantiel; que les modalités prévues pour son accomplissement régulier revêtent le même caractère et ne tendent pas seulement à assurer la bonne organisation des travaux du Conseil d'État; qu'il s'ensuit que, lorsque la loi permet à l'autorité compétente, sous certaines conditions, de se dispenser de consulter la section de législation ou de requérir son avis suivant une procédure accélérée, ces conditions sont d'interprétation restrictive; que toute irrégularité commise à cet égard doit, au besoin, être soulevée d'office".

La chambre était composée de

Messieurs	M. HANOTIAU,	président de chambre,
Mesdames	Ph. QUERTAINMONT,	conseillers d'État,
	S. GUFFENS,	
	C. GIGOT,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme W. VOGEL, premier auditeur.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

C. GIGOT

M. HANOTIAU

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.655/2/V
VAN 10 AUGUSTUS 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, tweede vakantiekamer, op 4 augustus 2010 door de Staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de Eerste Minister verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen", heeft het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en vervangen bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de adviesaanvraag als volgt :

"(...). Deze hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat de noodzakelijke bepalingen voor het heffen van een vergoeding gerelateerd aan de inschrijving van een voertuig in het kader van de invoering van de Europese kentekenplaat binnen de kortst mogelijke termijn in werking moeten kunnen treden.

Dit ontwerp van besluit kadert binnen het project inzake de invoering van een kentekenplaat volgens Europees model, voorafgegaan door het blauwe EU-symbool met daarin het B- teken. Het is de wens van de staatssecretaris de eerste uitgifte van een kentekenplaat volgens Europees model uit te reiken tijdens het Europees Voorzitterschap."

Uit deze motivering - de enige die de Raad van State in aanmerking kan nemen - blijkt niet dat de invoering van de kentekenplaten naar Europees model binnen een juridisch dwingende termijn moet geschieden.

Op de vraag of een koninklijk besluit betreffende de uitreiking van de kentekenplaten naar Europees model in voorbereiding is en zo ja, wat de datum van inwerkingtreding van dit koninklijk besluit is, heeft de gemachtigde van de Staatssecretaris verwezen naar een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen" en naar een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens", waarover de afdeling Wetgeving op 29 maart 2010 respectievelijk haar adviezen nrs. 47.929/4 en 47.930/4 heeft uitgebracht. De gemachtigde van de Staatssecretaris heeft erop gewezen dat deze twee koninklijke besluiten op 15 november 2010 in werking zouden treden, dit wil zeggen terzelfder tijd als het ontworpen besluit. Deze datum verklaart evenmin de motivering van de spoedeisendheid, gesteund op artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, die voor de onderhavige adviesaanvraag is aangevoerd.

Wat ten slotte de wens van de steller van het ontwerp betreft om de eerste kentekenplaten naar Europees model uit te reiken gedurende het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie, dient te worden opgemerkt dat dit voorzitterschap

niet eerder dan op 31 december 2010 verstrijkt, hetgeen, gelet op de datum van de adviesaanvraag (3 augustus 2010), het mogelijk maakte te werken met de gewone procedure van artikel 84, § 1, eerste lid, 1/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Bovendien waren de data van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie een al lang bekend gegeven, dat het verzoek om spoedbehandeling niet kan wettigen.

Het vereiste om de spoedeisendheid met bijzondere redenen te omkleden wanneer wordt gevraagd dat het advies van de afdeling Wetgeving binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen wordt medegedeeld, is door de wetgever opgelegd om eventuele misbruiken te voorkomen. Een overheid die ten onrechte om spoedbehandeling verzoekt opdat haar binnen vijf dagen advies wordt verstrekt, loopt het risico dat haar besluit door de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, wordt vernietigd op de grond dat de motivering ontoereikend is ¹.

In casu voldoet de aangevoerde spoedeisendheid niet aan het vereiste van een met bijzondere redenen omklede aanvraag, zoals bepaald bij artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Bijgevolg moet worden geconcludeerd dat het verzoek onontvankelijk is in het licht van deze bepaling.

⁽¹⁾ In haar arrest nr. 70.502 van 23 december 1997, vereniging zonder winstoogmerk "Nouvelle Clinique de la Basilique", heeft de afdeling Administratie van de Raad van State aldus besloten : "dat de Raad van State zijn adviesverlenende taak ontleent aan artikel 160 van de Grondwet; dat in zoverre de raadpleging van de Raad van State betrekking heeft op het onderzoek van wetgevende en verordenende teksten, die raadpleging voortvloeit uit het streven van de Grondwetgever om de eerbiediging van de rechtsstaat en de kwaliteit van die teksten uit wetgevingstechnisch en formeel oogpunt te waarborgen, en bijgevolg ook de rechtszekerheid; dat de raadpleging van de afdeling Wetgeving, zoals ze is geregeld bij de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ter uitvoering van de Grondwet, als dusdanig een vormvereiste is dat van openbare orde en derhalve substantieel is; dat de nadere regels waarin is voorzien met het oog op de regelmatige afhandeling van die raadpleging, eveneens van die aard zijn en niet uitsluitend bedoeld zijn om een goede organisatie van de werkzaamheden van de Raad van State te garanderen; dat daaruit voortvloeit dat wanneer de wet de bevoegde overheid toestaat om onder bepaalde voorwaarden na te laten de afdeling Wetgeving te raadplegen of om haar volgens een versnelde rechtspleging om advies te verzoeken, die voorwaarden op restrictieve wijze dienen te worden geïnterpreteerd; dat elke onregelmatigheid in dat verband zo nodig ambtshalve dient te worden opgeworpen".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. HANOTIAU,	kamervoorzitter,
de Dames	Ph. QUERTAINMONT,	staatsraden,
	S. GUFFENS,	
	C. GIGOT,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Mevr. W. VOGEL, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE, staatsraad

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

C. GIGOT

M. HANOTIAU